

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

I. ÚS 28/2015-13

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 21. januára 2015 predbežne prerokoval sťažnosť [REDAKČNÝ ZNAČENIE], správcu úpadcu Trnavských automobilových závodov, štátny podnik v konkurze (t. č. v likvidácii), Trnava, zastúpeného Advokátskou kanceláriou Korytár s. r. o., Sladovnícka 13, Trnava, vo veci namietaného porušenia základného práva na súdnu ochranu zaručeného čl. 46 ods. 1 v spojení s čl. 1 ods. 1 a čl. 20 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky uznesením Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 8 Cdo 13/2014 zo 14. mája 2014 a rozsudkom Krajského súdu v Trnave sp. zn. 10 Co 40 /2012 z 25. júna 2013 a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť [REDAKČNÝ ZNAČENIE] o d m i e t a ako zjavne neopodstatnenú.

O d ô v o d n e n i e :

I.

1. Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 4. augusta 2014 doručená sťažnosť [REDAKOVANÉ], správcu úpadcu Trnavských automobilových závodov, štátny podnik v konkurze (ďalej len „sťažovateľ“), ktorou namietal porušenie základného práva na súdnu ochranu zaručeného čl. 46 ods. 1 v spojení s čl. 1 ods. 1 a čl. 20 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) uznesením Najvyššieho súdu Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) sp. zn. 8 Cdo 13/2014 zo 14. mája 2014 (ďalej aj „napadnuté uznesenie najvyššieho súdu“) a rozsudkom Krajského súdu v Trnave (ďalej len „krajský súd“) sp. zn. 10 Co 40 /2012 z 25. júna 2013 (ďalej aj „namietaný rozsudok krajského súdu“).

2. Zo sťažnosti a z jej príloh vyplýva, že sťažovateľ podal Okresnému súdu Trnava (ďalej len „okresný súd“) návrh, ktorým sa domáhal uloženia povinnosti žalovaným vypratať byt, ktorý je bližšie špecifikovaný v rozhodnutiach krajského súdu a najvyššieho súdu, ktoré má ústavný súd k dispozícii. Okresný súd tento návrh zamietol argumentujúc, že po vykonanom dokazovaní dospel k záveru, že sťažovateľ konkludentne uzatvoril so žalovanými nájomnú zmluvu, ktorá je platná, s tým, že ju rešpektovali nielen žalovaní, ale aj sťažovateľ, ktorý od žalovaných prijímal plnenia spočívajúce v úhrade nájomného a úhrade za služby súvisiace s užívaním bytu, ktoré im sťažovateľ sám predpisoval, a preto k vyprataniu uvedeného bytu nie je možné pristúpiť.

S týmto tvrdením sťažovateľ nesúhlasil, a preto podal krajskému súdu odvolanie, v ktorom okrem iného tvrdil, že nedisponoval relevantnými listinami preukazujúcimi právne vzťahy k viacerým bytom, ktoré spravoval, a preto nemohol mať vedomosť o právnych vzťahoch k týmto bytom a v konkrétnom prípade o výške úhrady a osobách žalovaných, ktorí mu platby zasielali. Na základe uvedeného sťažovateľ tvrdil, že neprejavil vôľu uzavrieť so žalovanými nájomnú zmluvu konkludentným spôsobom, a teda títo plnili bez právneho dôvodu.

Krajský súd sa následne stotožnil s rozhodnutím okresného súdu a potvrdil, že medzi sťažovateľom a žalovanými došlo ku konkludentnému uzavretiu nájomnej zmluvy, a teda

existuje medzi nimi platný nájomný vzťah. Krajský súd tiež dodal, že sťažovateľ až do podania žaloby nikdy nespochybňoval predmetný nájomný vzťah žalovaných k danému bytu, a skutočnosť, že sťažovateľ nemal dostatok podkladov a informácií, považoval v danej veci za irelevantnú.

Následne sa sťažovateľ obrátil na najvyšší súd okrem iného s tvrdením, že rozhodnutia súdov nižšieho stupňa vychádzajú zo skutkového zistenia, ktoré nemá v podstatnej časti oporu vo vykonanom dokazovaní, keď vyhodnotili, že medzi účastníkmi v konaní vznikla nájomná zmluva. Najvyšší súd dovolanie sťažovateľa ako dovolanie smerujúce proti rozhodnutiu, proti ktorému nie je prípustné, odmietol.

3. Podľa sťažovateľa napadnutými rozhodnutiami krajského súdu a najvyššieho súdu došlo k porušeniu základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1, ako aj princípu právneho štátu v zmysle čl. 1 ods. 1 a práva vlastníť majetok podľa čl. 20 ods. 1 ústavy.

4. V nadväznosti na uvedené sťažovateľ navrhuje, aby ústavný súd pri predbežnom prerokovaní prijal jeho sťažnosť na ďalšie konanie a následne o nej rozhodol nálezom, v ktorom vysloví, že základné právo sťažovateľa podľa čl. 46 ods. 1 v spojení s čl. 1 ods. 1 a čl. 20 ods. 1 ústavy uznesením najvyššieho súdu, ako aj rozsudkom krajského súdu porušené boli, a zároveň, že zrušuje napadnuté rozhodnutia a vec vracia krajskému súdu na ďalšie konanie.

5. Podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) ústavný súd návrh predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa, ak tento zákon neustanovuje inak.

II.

Podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde návrhy vo veciach, na ktorých prerokovanie nemá ústavný súd právomoc, návrhy, ktoré nemajú náležitosti predpísané zákonom, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene, môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený. Ústavný súd predbežne prerokoval sťažnosť sťažovateľa na neverejnom zasadnutí senátu, a keďže pri predbežnom prerokovaní sťažnosti zistil, že táto je zjavne neopodstatnená, rozhodol o jej odmietnutí.

6. Podľa čl. 1 ods. 1 ústavy Slovenská republika je zvrchovaný, demokratický a právny štát. Neviaže sa na nijakú ideológiu ani náboženstvo.

Podľa čl. 46 ods. 1 ústavy každý sa môže domáhať zákonom ustanoveným postupom svojho práva na nezávislom a nestrannom súde a v prípadoch ustanovených zákonom na inom orgáne Slovenskej republiky.

Podľa čl. 20 ods. 1 ústavy každý má právo vlastníť majetok. Vlastnícke právo všetkých vlastníkov má rovnaký zákonný obsah a ochranu. Majetok nadobudnutý v rozpore s právnym poriadkom ochranu nepožíva. Dedenie sa zaručuje.

7. O zjavnej neopodstatnenosti sťažnosti možno hovoriť vtedy, keď namietaným postupom všeobecného súdu nemohlo vôbec dôjsť k porušeniu toho základného práva alebo slobody, ktoré označil sťažovateľ, a to buď pre nedostatok vzájomnej príčinnej súvislosti medzi označeným postupom všeobecného súdu a základným právom alebo slobodou, porušenie ktorých namietal, prípadne z iných dôvodov. Za zjavne neopodstatnenú sťažnosť preto možno považovať tú sťažnosť, pri predbežnom prerokovaní ktorej ústavný súd nezistil žiadnu možnosť porušenia označeného základného práva alebo slobody, ktorej reálnosť by mohol posúdiť po jej prijatí na ďalšie konanie (IV. ÚS 92/04, III. ÚS 168/05, IV. ÚS 221/05).

8. Ako už sťažovateľ uviedol vo svojej sťažnosti, ústavný súd nie je zásadne oprávnený preskúmať a posudzovať právne názory všeobecného súdu, ktoré ho pri výklade a uplatňovaní zákonov viedli k rozhodnutiu, ani preskúmať, či v konaní pred všeobecnými súdmi bol alebo nebol náležite zistený skutkový stav, a aké skutkové a právne závery zo skutkového stavu všeobecný súd vyvodil. Úloha ústavného súdu sa obmedzuje na kontrolu zlučiteľnosti účinkov takejto interpretácie a aplikácie s ústavou, prípadne medzinárodnými zmluvami o ľudských právach a základných slobodách. Z tohto postavenia ústavného súdu vyplýva, že môže preskúmať rozhodnutie všeobecného súdu v prípade, ak v konaní, ktoré mu predchádzalo, alebo samotným rozhodnutím došlo k porušeniu základného práva alebo slobody. Skutkové a právne závery všeobecného súdu môžu byť teda predmetom kontroly zo strany ústavného súdu vtedy, ak by vyведенé závery boli zjavne neodôvodnené alebo arbitrárne, a tak z ústavného hľadiska neospravedlňiteľné a neudržateľné, a zároveň by mali za následok porušenie základného práva alebo slobody (mutatis mutandis I. ÚS 13/00, I. ÚS 17/01, III. ÚS 268/05).

9. Ústavný súd nevyhodnotil argumentáciu sťažovateľa ako spôsobilú spochybniť ústavnú udržateľnosť záverov krajského súdu a najvyššieho súdu. Ústavný súd nezistil, že by týmito súdmi aplikovaný postup pri zistení a hodnotení skutkového stavu veci a pri ustálení právnych záverov mohol zakladať dôvod na zásah ústavného súdu do namietaného rozsudku v súlade s jeho právomocami ustanovenými v čl. 127 ods. 2 ústavy. Ústavný súd nezistil, že by posudzované rozhodnutia všeobecných súdov boli svojvoľné alebo v zjavnom vzájomnom rozpore, či urobené v zrejmom omyle a v nesúlade s platnou právnou úpravou, či nedostatočne odôvodnené.

10. Podľa stabilizovanej judikatúry ústavného súdu (napr. IV. ÚS 77/02) do obsahu základného práva na súdnu ochranu, ako aj práva na spravodlivé súdne konanie patrí aj právo každého na to, aby sa v jeho veci rozhodovalo podľa relevantnej právnej normy, ktorá má základ v platnom právnom poriadku Slovenskej republiky alebo v takých medzinárodných zmluvách, ktoré Slovenská republika ratifikovala a boli vyhlásené spôsobom, ktorý predpisuje zákon. Do práva na spravodlivý proces nepatrí právo účastníka

konania, aby sa všeobecný súd stotožnil s jeho právnymi názormi, navrhovaním a hodnotením dôkazov. Právo na spravodlivý proces je naplnené tým, že všeobecné súdy zistia (po vykonaní dôkazov a ich vyhodnotení) skutkový stav a po použití relevantných právnych noriem vo veci rozhodnú za predpokladu, že skutkové a právne závery nie sú svojvoľné, neudržateľné a že neboli prijaté v zrejmom omyle konajúcich súdov, ktorý by poprel zmysel a podstatu práva na spravodlivý proces.

Ústavný súd aj na tomto mieste pripomína, že všeobecný súd nemusí dať odpoveď na všetky otázky nastolené účastníkom konania, ale len na tie, ktoré majú pre vec podstatný význam, prípadne dostatočne objasňujú skutkový a právny základ rozhodnutia bez toho, aby zachádzali do všetkých detailov sporu uvádzaných účastníkmi konania (m. m. I. ÚS 241/07). Preto najvyšší súd správne poznamenal, že odôvodnenie rozhodnutia všeobecného súdu, ktoré stručne a jasne objasní skutkový a právny základ rozhodnutia, postačuje na záver o tom, že z tohto aspektu je plne realizované základné právo účastníka na spravodlivý proces (napr. II. ÚS 44/03, III. ÚS 209/04, I. ÚS 117/05). Rovnako Európsky súd pre ľudské práva (ďalej aj „ESLP“) pripomenul, že súdne rozhodnutia musia v dostatočnej miere uvádzať dôvody, na ktorých sa zakladajú. Článok 6 ods. 1 dohovoru však nemožno chápať tak, že vyžaduje podrobnú odpoveď na každý argument, pričom odvolací súd sa pri zamietnutí odvolania môže obmedziť na prevzatie odôvodnenia nižšieho súdu (García Ruiz proti Španielsku z 21. januára 1999).

11. Ústavný súd dospel k záveru, že krajský súd a najvyšší súd vo svojich rozhodnutiach dostatočne vyhodnotili vykonané dokazovanie, na sporné otázky namietané sťažovateľom dali vyčerpávajúcim spôsobom kvalifikované odpovede, a preto aj ústavný súd ich považuje za dostačujúce a ústavne relevantné. Okolnosť, že sťažovateľ má odlišný názor, nezakladá porušenie označených základných práv a slobôd. Ústavný súd preto nemá dôvod zasahovať do záverov všeobecných súdov. Ústavný súd k tomu ďalej poznamenáva, že základné právo na súdnu ochranu a spravodlivé súdne konanie garantované ústavou, listinou a dohovorom neznamená právo na úspech v konaní pred všeobecným súdom

a nemožno ho ani účelovo chápať tak, že jeho naplnením je vyhovieť všetkým návrhom účastníka konania (napr. II. ÚS 4/94, I. ÚS 8/96).

12. Ústavný súd pri predbežnom prerokovaní sťažnosti nezistil žiadnu skutočnosť, na základe ktorej by mohol konštatovať, že napadnutými rozhodnutiami všeobecných súdov bolo porušené základné právo sťažovateľa podľa čl. 46 ods. 1 ústavy.

13. Sťažovateľ okrem porušenia základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy namietal aj porušenie ďalších ustanovení, a to čl. 1 ods. 1 a čl. 20 ods. 1 ústavy, avšak vždy na základe rovnakých skutočností, z akých vychádzal pri svojich námietkach o porušení čl. 46 ods. 1 ústavy. Keďže namietaným porušením základného práva podľa čl. 46 ods. 1 ústavy sťažovateľ sleduje ten istý účel, ústavný súd v tejto súvislosti uvádza, že nie je nevyhnutné osobitne sa zaoberať ďalšou časťou sťažnosti, pretože závery prijaté v časti sťažnosti namietajúcej porušenie základného práva podľa čl. 46 ods. 1 ústavy sa v celom rozsahu vzťahujú aj na záver vo vzťahu k ďalším označeným právam. Sťažovateľom označené základné právo na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy porušené nebolo a v nadväznosti na to nemohlo dôjsť ani k porušeniu ďalších sťažovateľom označených práv (mutatis mutandis IV. ÚS 116/05, III. ÚS 218/07, III. ÚS 70/08).

14. V dôsledku odmietnutia sťažnosti bolo bez právneho významu, aby sa ústavný súd zaoberal ďalšími požiadavkami uvedenými v sťažnosti.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 21. januára 2015